

توضیح المسائل

مطابق با فتاوی

حضرت آیت الله العظمی جعفر سبحانی

دامت برکاته

سرشناسه: سبجانی تبریزی، جعفر، ۱۳۰۸
 عنوان و پدیدآوران: توضیح المسائل / مطابق با فتاوی آیت الله جعفر سبحانی
 مشخصات نشر: مشهد: هاتف، ۱۳۸۸
 مشخصات ظاهری: ۴۲۴ ص
 شابک: ۳-۲۳۱-۴۸۴-۹۶۴-۹۷۸
 بها:
 یادداشت: فهرستتویسی براساس اطلاعات فیبا
 یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس
 موضوع: فقه جعفری - رساله عملیه
 موضوع: شیعه - اصول دین
 رده بندی کنگره: ۱۸۳/۹ BP
 نشانه اثر: ۹ ت ۲ س /
 کتابخانه ملی ایران
 رده دیویی: ۲۹۷/۳۴۲۲

شابک: ۳-۲۳۱-۴۸۴-۹۶۴-۹۷۸

مراکز پخش:

مشهد - خیابان آزادی - بازارچه سراب - پاساژ امیر (نشر هاتف) : تلفن : ۲۲۵۵۲۰۰ - ۲۲۵۳۹۲۸
 مشهد - خیابان امام خمینی مقابل آموزش و پرورش کوچه سجادی - نبش سجادی ۶ (نشر هاتف)
 تلفن : ۲۲۳۵۴۲۱ - ۲۲۵۰۸۳۷
 تهران - خیابان انقلاب - خیابان فروردین - کوچه بهشت آیین - پلاک ۹ (نشر هاتف)
 تلفن : ۶۶۹۶۲۹۵۹ - ۶۶۴۱۵۴۲۰

نام کتاب	: رساله توضیح المسائل
مؤلف	: حضرت آیت الله العظمی جعفر سبحانی
ناشر	: انتشارات هاتف
نوبت	: اول - ۱۳۸۸
لیتوگرافی	: مشهد اسکنر
چاپخانه	: کامیاب
تیراژ	: ۵۰۰۰ جلد
تعداد صفحه	: ۴۲۴ صفحه - وزیری
قیمت	: ۴۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است

فهرست مطالب

بخش اول: اصول عقاید اسلامی

تأثیر دین در ابعاد چهارگانه

۲۵	اصلاح فکر و اندیشه.....
۲۷	پرورش اصول اخلاقی.....

ریشه‌های مذهب در آفرینش انسان

۳۰	نقش دین در زندگی.....
----	-----------------------

شناخت ارزشمند در اسلام کدام است؟

۳۳	موضوع شناخت.....
----	------------------

راه‌های خداشناسی

۳۵	۱- برهان نظم.....
۳۵	الف - جهانی خارج از ذهن وجود دارد.....
۳۶	ب - جهان ماده دارای نظم و قوانین است.....
۳۶	ج - اصل علیت.....
۳۶	د - تضاد علت نظم نیست.....
۳۶	این نوع شناخت‌ها، شناخت آیتی است.....
۳۷	۲- هدفداری و هماهنگی در آفرینش جهان.....
۳۸	یادآوری دو نکته.....

صفات خدا

۳۹	۱- یکتایی خدا در ابعاد سه گانه.....
۳۹	اقسام توحید و مراتب آن.....
۴۲	شناخت دیگر صفات خدا.....

با دیگر صفات ثبوتی و سلبی خدا آشنا شویم

- ۱- عادل ۲- حکیم ۳- غنی (بی نیاز) ۴۳
- صفات سلبی خدا ۴۵
- رفع یک اشتباه ۴۶
- شناخت صفات خدا از طریق قرآن ۴۶
- معرفی های تورات از خدا ۴۷

نیاز بشر به راهنمایان آسمانی

- صفات پیامبران ۴۹
- آلف، عصمت ۴۹

عامل عصمت در پیامبران چیست؟

- چگونه از خطا مصون می شوند؟ ۵۲
- ب. دارنده معجزه ۵۲
- ج. پیراستگی از عیوب و نقایص ۵۳
- د. زندگی عادی و معمولی ۵۳
- ه. اخلاص در دعوت ۵۴

پیامبران و نوابغ

- بعثت پیامبران و اختیار انسان ۵۶

پیامبر گرامی ما آخرین سفیر الهی است

- هدف از این کرامتها چه بود؟ ۵۸
- زندگانی پیامبر ۵۹

دلایل نبوت پیامبر خاتم

- بررسی معجزات پیامبر گرامی اسلام ۶۲
- جهات هشتگانه اعجاز قرآن ۶۳
- اعجاز قرآن از نظر فصاحت و بلاغت ۶۳

قرآن و خبرهای غیبی

۱. روم مغلوب پیروز می گردد ۶۵
۲. سپاه قریش شکست می خورد ۶۶
۳. ابولهب کافر می میرد ۶۶

اعجاز قرآن از جهت های دیگر

۱. اعجاز قرآن از نظر قانونگذاری ۶۸

۲. اعجاز قرآن از نظر علوم طبیعی ۶۹
۳. اعجاز قرآن از نظر معارف الهی ۶۹
۴. اعجاز قرآن از نظر اصول اخلاقی ۷۰
۵. عدم تناقض در محتوای قرآن ۷۱
۶. اعجاز قرآن از نظر قصص اقوام پیشین ۷۲

با دیگر دلایل نبوت پیامبر اسلام آشنا شویم

- تنصیص پیامبر پیشین بر نبوت پیامبر بعدی ۷۴
- جمع قراین و شواهد ۷۵

جمع قرائن و شواهد

۱. تاریخ زندگانی پیامبر قبل از بعثت ۷۸
۲. او یک مرد امی بود ۷۹
۳. بررسی تعالیم او ۷۹
۴. مطالعه قوانین نظامی او ۸۰
۵. بررسی حالات یاران پیامبر ۸۰

خلافت و امامت

- خلافت یک مقام عادی است ۸۱
- خلافت ادامه وظایف نبوت است ۸۱
- انتخاب افت و مصالح اجتماعی ۸۳
- خطر مثلث ۸۳

امامت و تعیین جانشین

- سرگذشت غدیر ۸۴
- حدیث غدیر در هر قرنی متواتر است ۸۵

معاد

- انسان و جهان ۸۷
- معاد هدف زندگی است ۸۷
- معاد ترسیم‌گر عدالت خداوند ۸۸
- دلایل امکان معاد ۸۹
- با دیگر دلایل «معاد» آشنا شویم ۹۱

تناسخ چیست؟

- چرا تناسخ باطل است؟ ۹۳

بخش دوم: احکام و وظایف شرعی

۹۹	احکام تقلید
۱۰۲	طهارت
۱۰۲	اقسام آبها
۱۰۲	۱. آب کُر
۱۰۳	۲. آب قلیل
۱۰۳	۳. آب جاری
۱۰۴	۴. آب باران
۱۰۵	۵. آب چاه
۱۰۵	احکام آبها
۱۰۶	احکام تخلی
۱۰۷	استبراء
۱۰۸	مستحبات و مکروهات تخلی
۱۰۹	نجاسات
۱۰۹	۱ و ۲. بول و غائط
۱۰۹	۳. منی
۱۰۹	۴. مردار
۱۱۰	۵. خون
۱۱۰	۶ و ۷. سگ و خوک
۱۱۱	۸. کافر و کسانی که در حکم کافرند
۱۱۱	۹. مسکر مایع
۱۱۲	۱۰. ققاع یا آب جو
۱۱۲	۱۱. عرق حیوان نجاستخوار
۱۱۲	عرق جنب از حرام
۱۱۲	راههای ثابت شدن نجاست
۱۱۳	راه نجس شدن چیزهای پاک
۱۱۳	احکام نجاسات

۱۱۴	مطهرات.....
۱۱۵	۱. آب.....
۱۱۸	۲. زمین.....
۱۱۹	۳. آفتاب.....
۱۱۹	۴. استحاله.....
۱۲۰	۵. کم‌شدن دو سوم آب انگور.....
۱۲۰	۶. انتقال.....
۱۲۱	۷. اسلام.....
۱۲۱	۸. تبعیت.....
۱۲۳	۹. برطرف‌شدن عین نجاست.....
۱۲۳	۱۰. استبراء حیوان نجاست‌خوار.....
۱۲۳	۱۱. غایب شدن مسلمان.....
۱۲۳	احکام ظرف‌ها.....
۱۲۵	وضو.....
۱۲۵	کیفیت وضو گرفتن.....
۱۲۷	وضوی ارتماسی.....
۱۲۷	دعاهایی که موقع وضو گرفتن مستحب است.....
۱۲۸	شرایط وضو.....
۱۳۱	احکام وضو.....
۱۳۳	چیزهایی که باید برای آنها وضو گرفت.....
۱۳۴	چیزهایی که وضو را باطل می‌کند.....
۱۳۵	احکام وضوی جبیره.....
۱۳۷	احکام غسل.....
۱۳۷	غسل‌های واجب.....
۱۳۷	احکام جنابت.....
۱۳۸	چیزهایی که بر جنب حرام است.....
۱۳۹	چیزهایی که بر جنب مکروه است.....
۱۳۹	غسل جنابت.....

۱۳۹	غسل ترتیبی
۱۴۰	غسل ارتماسی
۱۴۱	احکام غسل کردن
۱۴۲	استحاضه
۱۴۲	احکام استحاضه
۱۴۷	عادت ماهانه
۱۴۸	احکام حائض
۱۵۱	اقسام زنان حائض
۱۵۲	۱- صاحب عادت وقتی و عددیه
۱۵۴	۲- صاحب عادت وقتی
۱۵۵	۳- صاحب عادت عددیه
۱۵۶	۴- مضطربه
۱۵۶	۵- مبتدئه
۱۵۷	عر ناسیه
۱۵۷	مسائل متفرقه حیض
۱۵۸	نفاس
۱۶۰	غسل مس میت
۱۶۱	احکام محتضر
۱۶۲	احکام پس از مرگ
۱۶۲	احکام غسل و کفن و نماز و دفن میت
۱۶۳	احکام غسل میت
۱۶۴	احکام کفن کردن میت
۱۶۵	احکام حنوط
۱۶۶	احکام نماز میت
۱۶۷	کیفیت نماز میت
۱۶۸	مستحبات نماز میت
۱۶۹	احکام دفن
۱۷۰	مستحبات دفن

نماز لیلۃ الدفن.....	۱۷۱
نبش قبر.....	۱۷۱
غسل‌های مستحب.....	۱۷۲
احکام تیمم.....	۱۷۴
چیزهایی که تیمم به آنها صحیح است.....	۱۷۸
احکام متفرقه تیمم.....	۱۷۹
احکام نماز.....	۱۸۲
نمازهای واجب.....	۱۸۲
نمازهای واجب یومیه.....	۱۸۲
وقت نماز ظهر و عصر.....	۱۸۳
وقت نماز مغرب و عشاء.....	۱۸۴
وقت نماز صبح.....	۱۸۵
احکام وقت نماز.....	۱۸۵
نمازهایی که باید به ترتیب خوانده شود.....	۱۸۶
نمازهای مستحب.....	۱۸۷
وقت نافله‌های یومیه.....	۱۸۸
نماز غفيله.....	۱۸۸
احکام قبله.....	۱۸۹
پوشانیدن بدن در نماز.....	۱۹۰
لباس نمازگزار.....	۱۹۱
مواردی که پاک بودن بدن و لباس شرط نیست.....	۱۹۴
چیزهایی که در لباس نمازگزار مستحب است.....	۱۹۶
چیزهایی که در لباس نمازگزار مکروه است.....	۱۹۶
مکان نمازگزار.....	۱۹۷
شرط اول، آنکه مباح باشد.....	۱۹۷
شرط دوم، استقرار.....	۱۹۸
شرط سوم، وسعت و گنجایش برای نماز.....	۱۹۹
شرط چهارم، پاکی از نجاست سرایت‌کننده.....	۱۹۹

شرط پنجم، تقدم مرد بر زن	۱۹۹
شرط ششم، بلندتر نبودن جای پیشانی از محل ایستادن	۱۹۹
جاهایی که نمازخواندن در آنها مستحب است	۲۰۰
جاهایی که نمازخواندن در آنها مکروه است	۲۰۰
احکام مسجد	۲۰۱
اذان و اقامه	۲۰۳
ترجمة اذان و اقامه	۲۰۳
واجبات نماز	۲۰۶
نیت	۲۰۶
تکبيرة الاحرام	۲۰۶
قیام (ایستادن)	۲۰۷
قرائت	۲۰۹
رکوع	۲۱۲
سجود	۲۱۴
چیزهایی که سجده بر آنها صحیح است	۲۱۵
مکروهات سجده	۲۱۶
سجده واجب قرآن	۲۱۶
تشهد	۲۱۷
سلام نماز	۲۱۷
ترتیب	۲۱۸
موالات	۲۱۹
قنوت	۲۱۹
مبطلات نماز	۲۱۹
چیزهایی که در نماز مکروه است	۲۲۲
مواردی که می شود نماز واجب را شکست	۲۲۳
شکیات	۲۲۳
شکهای باطل	۲۲۳
شکهایی که نباید به آنها اعتنا کرد	۲۲۴

۲۲۴	۱. شک در چیزی که محل آن گذشته است.
۲۲۶	۲. شک بعد از سلام.
۲۲۶	۳. شک بعد از وقت.
۲۲۶	۴. کثیرالشک (کسی که زیاد شک می‌کند).
۲۲۷	۵. شک امام و مأموم.
۲۲۷	۶. شک در نماز مستحبی.
۲۲۸	شک‌های صحیح.
۲۲۹	طریقه نماز احتیاط.
۲۳۰	سجده سهو.
۲۳۲	کیفیت سجده سهو.
۲۳۲	قضای سجده و تشهد فراموش شده.
۲۳۴	کم و زیاد کردن اجزاء و شرائط نماز.
۲۳۵	احکام نماز مسافر.
۲۳۵	شرط اول: آن که سفر او کمتر از هشت فرسخ شرعی نباشد.
۲۳۵	شرط دوم: قصد هشت فرسخ از آغاز سفر.
۲۳۶	شرط سوم: تصمیم بر ادامه سفر.
۲۳۶	شرط چهارم: از وطن عبور نکند.
۲۳۶	شرط پنجم: سفر برای کار حرام نباشد.
۲۳۷	شرط ششم: خانه به دوش نباشد.
۲۳۸	شرط هفتم: سفر برای شغل نباشد.
۲۳۹	شرط هشتم: رسیدن به حد ترخص.
۲۴۰	چیزهایی که سفر را قطع می‌کند.
۲۴۰	اول: رسیدن به وطن.
۲۴۱	دوم: قصد اقامت ده روز.
۲۴۲	سوم: توقف یک ماه بدون قصد.
۲۴۳	مسائل متفرقه.
۲۴۴	نماز قضا.
۲۴۵	نماز قضای پدر و مادر.

۲۴۶	 نماز جماعت
۲۴۷	 شرائط نماز جماعت
۲۴۷	 اول: نبودن حایل
۲۴۸	 دوم: بلند نبودن محل ایستادن امام
۲۴۸	 سوم: نبودن فاصله میان مأمومین
۲۴۹	 چهارم: مأموم جلوتر از امام نایستد
۲۵۱	 شرائط امام جماعت
۲۵۲	 احکام جماعت
۲۵۳	 نماز آیات
۲۵۵	 کیفیت نماز آیات
۲۵۶	 احکام نماز جمعه
۲۵۸	 نماز عید فطر و قربان
۲۶۰	 اجیر گرفتن برای نماز
۲۶۲	 احکام روزه
۲۶۲	 نیت
۲۶۴	 چیزهایی که روزه را باطل می‌کند
۲۶۴	 ۱. خوردن و آشامیدن
۲۶۵	 ۲. جماع
۲۶۵	 ۳. استمناء
۲۶۶	 ۴. دروغ بستن به خدا و پیغمبر
۲۶۷	 ۵. رساندن غبار غلیظ به خلق
۲۶۷	 ۶. فرو بردن سر در آب
۲۶۸	 ۷. باقی ماندن بر جنابت و حیض و نفاس تا اذان صبح
۲۷۰	 ۸. تنقیه
۲۷۰	 ۹. قی کردن
۲۷۱	 آنچه برای روزه‌دار مکروه است
۲۷۱	 کفاره روزه
۲۷۴	 جاهائی که فقط قضای روزه واجب است

۲۷۵	احکام روزه قضا
۲۷۷	احکام روزه مسافر
۲۷۹	کسانی که روزه بر آنها واجب نیست
۲۷۹	راه ثابت شدن اول ماه
۲۸۱	روزه‌های حرام و مکروه
۲۸۲	اعتکاف
۲۸۶	احکام اعتکاف
۲۸۸	خمس
۲۸۸	احکام خمس
۲۸۸	۱- منفعت کسب
۲۹۳	۲- معدن
۲۹۴	۳- گنج
۲۹۵	۴- مال حلال مخلوط به حرام
۲۹۶	۵- جواهری که با غواصی به دست می‌آید
۲۹۶	۶- غنیمت
۲۹۷	۷- زمینی که کافر ذمی از مسلمان بخرد
۲۹۷	مصرف خمس
۲۹۹	احکام زکات
۲۹۹	شرایط واجب شدن زکات
۳۰۰	زکات گندم و جو و خرما و کشمش
۳۰۲	نصاب طلا
۳۰۲	نصاب نقره
۳۰۳	زکات شتر و گاو و گوسفند
۳۰۳	نصاب گوسفند
۳۰۴	نصاب گاو
۳۰۴	نصاب شتر
۳۰۵	مسائل متفرقه زکات
۳۰۶	مصرف زکات

۳۰۸	شرایط کسانی که مستحق زکاتند
۳۰۹	نیت زکات
۳۱۰	مسائل متفرقه زکات
۳۱۳	زکات فطره
۳۱۵	مصرف زکات فطره
۳۱۶	مسائل متفرقه زکات فطره
۳۱۸	احکام خرید و فروش
۳۱۸	آداب معامله
۳۱۸	معاملات مکروه
۳۱۹	معاملات باطل
۳۲۱	ربا
۳۲۱	احکام ربای معاوضی
۳۲۲	شرایط خریدار و فروشنده
۳۲۴	شرائط جنس و عوض آن
۳۲۵	صیغه خرید و فروش
۳۲۵	خرید و فروش میوه‌ها
۳۲۶	نقد و نسیه
۳۲۷	معامله سلف
۳۲۷	شرائط معامله سلف
۳۲۸	احکام معامله سلف
۳۲۹	فروش طلا و نقره به طلا و نقره
۳۲۹	مواردی که انسان می‌تواند معامله را به هم بزند
۳۳۰	احکام خیارات
۳۳۳	احکام شرکت
۳۳۶	احکام صلح
۳۳۸	احکام اجاره
۳۳۹	شرائط اجاره
۳۴۱	مسائل متفرقه اجاره

۳۴۴	احکام جَعَالَه
۳۴۶	احکام مضاربه
۳۴۹	احکام مُزَارَعَه
۳۵۲	مُسَاقَات
۳۵۲	شرایط مُسَاقَات
۳۵۳	احکام مساقات
۳۵۴	محجورین
۳۵۴	کسانی که نمی‌توانند در مال خود تصرف کنند
۳۵۵	احکام وکالت
۳۵۷	قرض
۳۵۷	احکام قرض
۳۵۹	احکام حواله
۳۶۰	احکام رهن
۳۶۲	احکام ضامن شدن
۳۶۴	احکام کفالت
۳۶۵	احکام ودیعه (امانت)
۳۶۷	احکام عاریّه
۳۶۸	احکام غصب
۳۷۱	احکام اموال گمشده
۳۷۴	احکام نکاح یا ازدواج
۳۷۴	احکام عقد
۳۷۵	کیفیت خواندن عقد دائم
۳۷۵	دستور خواندن عقد موقت
۳۷۵	شرایط عقد
۳۷۷	عیب‌هایی که به واسطه آنها می‌شود عقد را به هم زد
۳۷۸	زنانی که ازدواج با آنان حرام است
۳۸۰	احکام عقد دائم
۳۸۱	ازدواج موقت

۳۸۲	احکام نگاه کردن
۳۸۴	مسائل متفرقه زناشوئی
۳۸۶	احکام شیر دادن (رضاع)
۳۸۷	شرائط شیر دادنی که علت محرم شدن است
۳۹۰	آداب شیر دادن
۳۹۰	مسائل متفرقه شیر دادن
۳۹۲	احکام طلاق
۳۹۳	عده طلاق
۳۹۴	عده زنی که شوهرش مرده
۳۹۵	طلاق بائن و طلاق رجعی
۳۹۵	احکام رجوع کردن
۳۹۶	طلاق خلع
۳۹۷	طلاق مِبارات
۳۹۷	احکام متفرقه طلاق
۳۹۹	احکام ارث
۳۹۹	ارث دسته اول
۴۰۱	ارث دسته دوم
۴۰۳	ارث دسته سوم
۴۰۵	ارث زن و شوهر
۴۰۷	مسائل متفرقه ارث
۴۰۸	احکام سر بریدن و شکار کردن حیوانات
۴۰۸	حکم سر بریدن حیوانات
۴۰۹	شرائط سر بریدن حیوانات
۴۰۹	دستور کشتن شتر
۴۱۰	چیزهائی که موقع سر بریدن حیوانات مستحب است
۴۱۰	چیزهائی که در کشتن حیوانات مکروه است
۴۱۱	احکام شکار کردن با اسلحه
۴۱۲	شکار کردن با سگ شکاری

۴۱۳	صید ماهی
۴۱۴	خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها
۴۱۴	حیوانات حلال و حرام گوشت
۴۱۴	اجزاء حرام حیوانات حلال گوشت
۴۱۵	خوردنی‌ها و آشامیدنی‌های حرام
۴۱۶	احکام نذر و عهد
۴۱۸	احکام قسم خوردن
۴۱۹	احکام وقف
۴۲۱	احکام وصیت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على خير خلقه
محمد وآله الطاهرين

انسان از نظر آیین مقدس اسلام، دو نوع تکلیف دارد:

۱. تکلیف عقیدتی و قلبی.

۲. تکلیف رفتاری و عملی.

مقصود از تکلیف نخست، همان عقاید و باورهای قلبی است که اساس دین و ایمان را تشکیل می‌دهد.

مقصود از تکلیف دوم، همان رفتارها و اعمال است که وظایف عملی یک مسلمان را در بر می‌گیرند.

در این کتاب، بخشی درباره تکلیف نخست به نام «عقاید» به صورت فشرده آمده، آنگاه به بیان تکالیف رفتاری و عملی یک فرد پرداخته شده است. امید است علاقه‌مندان از هر دو بخش، بهره بگیرند.